

**Európai Minőségügyi Szervezet
Magyar Nemzeti Bizottság**

2014. április 30.

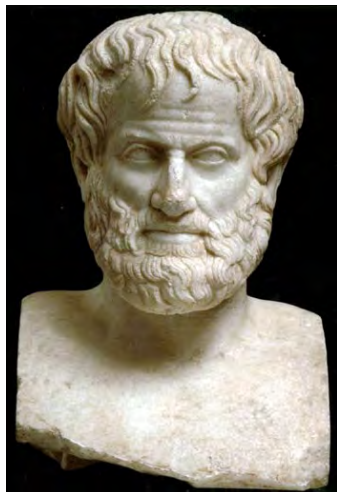
A (menedzsment)innováció akadályai – avagy 7 főbűn a menedzsmentben

Dr. Tomka János

ügyvezető igazgató, **KPMG Akadémia**
főiskolai tanár, **Károli Gáspár Református Egyetem**

Egy újságíró kérdése: ... mi az üzleti élet 7 főbűne?

A hét halálos bűn

Arisztotelész

(I. e. 384 – I. e. 322)

1. Kevélység
2. Irigység
3. Harag
4. Restség
5. Kapzsiság
6. Torkosság
7. Bujaság

Peter Kreeft értelmezése

1. Önzés
2. Mások boldogságát bántani
3. Mások bántására,
tönkretételére törekedni
4. Közömbösnek lenni Isten, a
jó, az eszményi iránt
5. A világi javak
megszerzésére való görcsös
törekvés
6. A világi javak mértéktelen
fogyasztására való törekvés
7. Mértéktelen, szétszórt
vágyakozás minden vonzó
test után

Gandhi verziója

- A. Politika elvek nélkül
- B. Jómód munka nélkül
- C. Kereskedés erkölcs nélkül
- D. Élvezet lelkiismeret nélkül
- E. Iskolázás jellem nélkül
- F. Tudomány emberség nélkül
- G. Istentisztelet áldozat nélkül

Mahatma Gandhi

(1869 – 1948)

The Case for Stealth Innovation

- When it's better to ask for forgiveness than seek permission

(HBR March 2013)

A korai felfedés veszélyei:

- Idő előtti ítélet
- Politikai játszmák áldozata
- Innovációtól idegen folyamatokba kényszerítés
- Mások általi kisajátítás és elferdítés
- Rövid távú eredményelvárás miatti összeomlás

Why Organisations Are So Afraid to Simplify

Ron Ashkenas

- Elfoglaltnak lenni: státusszimbólum
- Alacsony értékű / fölösleges munka elismerése: mit csinálok, ha leállítom?
- Megszabadulni valamitől: megölni a saját csemetémet

„Egészen a tizenkilencedik század végéig az egyetemi hallgatók tanulmányainak legfontosabb tárgya volt az erkölcsfilozófia, mai szóval etika, melyet az utolsó évben, az egyetemi tanulmányok megkoronázásaként vettek föl, és a kurzust általában maga a rektor tartotta.”

Os Guinness
(1941 -)

Mi rejtőzik az érdeklődés mögött?

- A figyelem divatos és múltékony
- A megújult érdeklődés sokkal inkább a megelőzés erkölcsse, mintsem az elveké
- A tanítás súlypontjában nem a személyes, hanem a társadalmi szempontok állnak
- Az etika tanítása az emberi természet és az emberi társadalom sekélyes felfogásán alapszik
- Az értelmiségi elitnek az erkölcsről való gondolkodása meglehetősen visszás

*„Mert aki mindenkire jó akar lenni,
gonoszok okozzák a vesztét. Ezért
szükséges, hogy a fejedelem hatalmának
megóvása érdekében megtanuljon rossz
lenni, és ezt a szükségnek megfelelően
gyakorolja.”*

Nicolló Machiavelli
(1469-1527)

*„... a vétkek elválaszthatatlanok a nagy és
erőteljes társadalmaktól.”*

Bernard Mandeville
(1670-1733)

*„A jó és a rossz közgazdaságtana:
Kifizetődő-e a jóság? Ez valószínűleg
a létező legnagyobb erkölcsi
dilemma.”*

Tomáš Sedláček
(1977 -)

„A jó erkölcs jó üzlet” érvelés hibái

- Nem igaz az állítás
- Ha a jóhiszemű emberek rádöbbennek, hogy az etikus magatartás nem feltétlenül vezet profitmaximalizáláshoz: cinikussá válnak és megváltoztatják értékeiket
- Képmutatás: hitelesség elvesztése és a társadalmi felelősségvállalás eszméjének lerombolása

(Helen J. Alford, Michael J. Naughton)

„Láttam, hogy minden hiábavaló. Az egész országban húsz állítólag értelmes felnőtt között egy sem akadt, aki vállalta volna, hogy nyíltan szembehelyezkedik az emberáldozattal.”

Kay Haugaard
(1930 -)

A modern menedzsment-technikák demoralizáló hatásai

- Kvantifikáció és távolságtartás: az emberek mennyiségi fogalomként jelennek meg
- Kategorizálás: az emberekre objektumként tekint (pl. humán erőforrás)
- Kirekesztés: bizonyos csoportok kizárásával az erkölcsi megfontolásokból

(Handbook of Management,
Financial Times)

„Függetlenül attól, milyen mélyen hiszünk egy probléma helyes megközelítésében a fenyegetés első jelére a legtöbb ember visszatér viselkedésének mélyen gyökerező alapprogramjához”

Chris Argyris
(1923 -)

„A kutatási eredmény: A hatalom érzése védelmet nyújt az embereknek a hazugság miatti stressz ellen, és növeli azt a képességüket, hogy becsapjanak másokat.”

Dana Carney
(Kb. 1972 -)

„A menedzserek rutinszerűen és nem minden esetben tudatosan hárítják át az etikátlan viselkedést másokra.”

Ann E. Tenbrunsel   **Max H. Bazerman**

Melyik a kedvezőbb főcím?

- „A Merck ezer százalékkal növelte a rákos megbetegedések kezelésére alkalmazott gyógyszerek árát.”
- „A Merck két terméket adott el az Ovationnek.”

A kiszervezés egyéb formái

- Nem pénzbeli fizetőeszközök alkalmazása
- Közvetlen lefizetés helyett alvállalkozók alkalmazása vagy tulajdonrész szerzése
- A kínos döntések delegálása

„A szervezeti kultúra... „olyan közös alapvető feltételezések mintázata, amelyeket a csoport külső alkalmazkodási és belső integrációs problémáinak megoldása során tanult meg, és amelyek eléggé működőképesnek bizonyultak ahhoz, hogy helyesnek tartsák, ...”

Edgar Schein
(1928 -)

- A félelem kultúrájának kialakulása
  - Tapasztalat: a külső környezetből, a kollégák és a főnökök részéről állandóan különböző veszélyek leselkednek rájuk
  - Újak értetlenkedése (nem vettek részt a közös tanulásban)
  - Feltételezés: túlélés érdekében le kell mondaniuk a nyíltságról, őszinteségről, becsületességről, tisztességről, emberségről...
- Ha a vezető nem változtat
  - Az állandóan szorongó emberek jelleme és személyisége torzul
  - A félelem demotiválttá és rosszra-motiválttá tesz

„A közösség olyan társadalmi ragasztó, amely egy nagyobb haszon érdekében összeköt bennünket”

Henry Mintzberg
(1939 -)

- A közösségépítés jellemzői
  - Összetett
  - Konfliktusokkal terhelt
  - Sok befektetést igénylő
  - Nem látványos
  - Nem kiszervezhető
- Hiányában
  - Munkatársak: versengők és frusztráltak
  - Szervezet: kaotikus és alulteljesítő

„... a vezetői munka értékelésének az utolsó és valószínűleg a legfontosabb kérdése ez: Mennyire gazdagította a vezető azt a közösséget, amelyet szolgált?!”

(Pulay Gyula)

„Az igazságosság kérdése...a világunkat meghatározó, egyik legfontosabb témává vált újra.”

„Amint akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal.”
(Máté evangélium 7,12)

Horst Afflerbach
(1953 -)

Mit szeretnének, hogyan bánjanak Önökkel mások?

„Igazságosan (kiugróan), tisztelettel, türelmesen...”
(KRE végzős kommunikáció szakos hallgatói 2013.03.06.)

„ Kifelé a jellem annak a bizalomnak a csatlakozási pontja, amellyel a követők a vezetőhöz kapcsolódnak. Befelé pedig a jellem az, ami a vezető lelke legmélyén egyrészt hajtóműként, másrészt fékként szolgál. Sok esetben a jó cselekedetre való első ösztönzés és a rossz cselekedet legvégső gátja egyaránt a jellemből fakad.”

(Os Guinness)

A jellemművelés eszközei

- Egy végső normához mérjük magunkat
- Mély és maradandó változásra való képesség
- Erkölcsi felelősségre vonhatóság
- „Nem” a rossz szokásokra
- Megbocsátás
- Diszkréció

- Afflerbach, H.: Die Tugend Gerechtigkeit; in Perspektive (18-19. oldal), 2013.
- Akik a világot mozgatják – üzleti gondolkodók; Alinea Kiadó, 2009.
- Alford, Helen J.;Naughton, Michael J.: Menedzsment, ha számít a hit; Kairosz Kiadó, 2004.
- Ashkenas, R.: Why Organisations Are So Afraid to Simplify; blog post 1:00PM March 20, 2013.
- Bazerman, Max H.; Tenbrunsel, Ann E. : Etikátlan lépések; Harvard Business Review Magyar Kiadás 2011. május
- Carey, D.: A nagy hatalmú emberek jobban hazudnak; Harvard Business Review Magyar Kiadás, 2010. július-augusztus
- Crainer, S.; Derlove, D.: Handbook of Management, 10. fejezet: Ethics; Financial Times, 2004.
- Guinness, Os (szerk.): Amikor senki sem lát; The Trinity Forum – KEVE Társaság, 2005.

- Hallinger P.; Bridges E.M: A Problem-based Approach for Management Aducation; Springer, 2007.
- Haugaard, Kay : Az erkölcsi ítéletalkotás felfüggesztése (in: Eligazodni a zűrzavarban)
- Miller, P.; Wedell-Wedellsborg, T.: The Case for Stealth Innovation – When it’s better to ask for forgiveness than seek permission; Harvard Business Review, March 2013.
- Mintzberg, H.: Alakítsuk közösséggé a vállalatokat!; Harvard Business Review Magyar Kiadás, 2009. december-2010. január
- Pulay Gy.: Tekintély és szabadság a nevesélben és a vezetésben; Harmat Kiadó – KEVE Társaság, 2011.
- Sedláček, T.: A jó és a rossz közgazdaságtana – A Gilgames-eposztól a Wall streetig; HVG Könyvek, 2012.
- Tomka J.; Bögel Gy.: Vezetés egykor és most – A Biblia és a menedzsment;; Nemzeti Tankönyvkiadó, 2010.
- Tomka J.: 7főbűn a menedzsmentben; in: Antalóczy P. (szerk): Hagyomány és érték; Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (240-251. oldal), 2013.

KPMG Akadémia

www.kpmgakademia.hu

academy@kpmg.hu

Nyilvántartási szám: 01-0469-04
Akkreditációs lajstromszám: AL-1068
EDU_V/1_v15